

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

8 februari 2010

WETSVOORSTEL
tot wijziging van artikel 75 van
het Burgerlijk Wetboek,
in verband met het aantal getuigen bij het
burgerlijk huwelijk

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR
DE JUSTITIE
UITGEBRACHT DOOR
MEVROUW **Sabien LAHAYE-BATTHEU**

INHOUD

Blz.

I. Voorstelling van het verslag van de subcommissie Familierecht, uitgebracht door mevrouw Sabien Lahaye-Battheu	3
II. Bespreking van de artikelen en stemmingen	3
Bijlage: Verslag namens de subcommissie Familie- recht	9

Voorgaande documenten:

Doc 52 **2165/ (2008/2009):**

001: Wetsvoorstel van mevrouw Déom.
002 tot 004: Amendementen.

Zie ook:

006: Tekst aangenomen door de commissie.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

8 février 2010

PROPOSITION DE LOI
modifiant l'article 75 du
Code civil en ce qui
concerne le nombre de témoins
au mariage civil

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE LA JUSTICE
PAR
MME **Sabien LAHAYE-BATTHEU**

SOMMAIRE

Pages

I. Présentation du rapport de la sous-commission Droit de la famille fait par Mme Sabien Lahaye-Battheu	3
II. Discussion des articles et votes	3
Annexe: Rapport fait au nom de la sous-commission Droit de la famille	9

Documents précédents:

Doc 52 **2165/ (2008/2009):**

001: Proposition de loi de Mme Déom.
002 à 004: Amendements.

Voir aussi:

006: Texte adopté par la commission.

**Samenstelling van de commissie op de datum van indiening van het verslag/
Composition de la commission à la date de dépôt du rapport**

Voorzitter/Président: Sonja Becq

A. — Vaste leden / Titulaires:

CD&V	Sonja Becq, Mia De Schamphelaere, Raf Terwingen
MR	Olivier Hamal, Olivier Maingain, Marie-Christine Marghem
PS	Valérie Déom, André Perpète
Open Vld	Sabien Lahaye-Battheu, Carina Van Cauter
VB	Bart Laeremans, Bert Schoofs
sp.a	Renaat Landuyt, Ludwig Vandenhove
Ecolo-Groen!	Stefaan Van Hecke
cdH	Clotilde Nyssens
N-VA	Els De Rammelaere

B. — Plaatsvervangers / Suppléants:

Gerald Kindermans, Lieve Van Daele, Liesbeth Van der Auwera, Servais Verherstraeten
David Clarinval, Denis Ducarme, Carine Lecomte, Eric Libert
Thierry Giet, Karine Lalieux, Guy Milcamps
Mathias De Clercq, Herman De Croo, Roland Defreyne
Alexandra Colen, Peter Logghe, Bruno Stevenheydens
Maya Detiège, Magda Raemaekers, Bruno Tobback
Juliette Boulet, Fouad Lahssaini
Christian Brotcorne, Joseph George
Peter Luykx, Sarah Smeyers

cdH	:	centre démocrate Humaniste
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams
Ecolo-Groen!	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
FN	:	Front National
LDD	:	Lijst Dedecker
MR	:	Mouvement Réformateur
N-VA	:	Nieuw-Vlaamse Alliantie
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten
PS	:	Parti Socialiste
sp.a	:	socialistische partij anders
VB	:	Vlaams Belang

Afkortingen bij de nummering van de publicaties:

DOC 52 0000/000:	Parlementair document van de 52 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA:	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV:	Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)
CRABV:	Beknopt Verslag (blauwe kaft)
CRIV:	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)
PLEN:	Plenum
COM:	Commissievergadering
MOT:	Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

Abréviations dans la numérotation des publications:

DOC 52 0000/000:	Document parlementaire de la 52 ^{ème} législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
QRVA:	Questions et Réponses écrites
CRIV:	Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)
CRABV:	Compte Rendu Analytique (couverture bleue)
CRIV:	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)
PLEN:	Séance plénière
COM:	Réunion de commission
MOT:	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen:
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be
e-mail : publicaties@deKamer.be

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes:
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.laChambre.be
e-mail : publications@laChambre.be

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft dit wetsvoorstel besproken tijdens haar vergaderingen van 26 januari en 3 februari 2010.

I. — VOORSTELLING VAN HET VERSLAG VAN DE SUBCOMMISSIE FAMILIERECHT, UITGEBRACHT DOOR MEVROUW SABIEN LAHAYE-BATTHEU

Mevrouw Sabien Lahaye-Battheu (Open Vld) legt uit dat het wetsvoorstel er voor wil zorgen dat trouwers niet langer in de lastige situatie verkeren dat zij slechts twee getuigen mogen kiezen; het strekt er dus toe hen de mogelijkheid te geven twee tot vier getuigen aan te wijzen.

Tijdens de bespreking in de subcommissie werd vastgesteld dat de rol van de getuigen bij een huwelijksviering door de jaren heen sterk geëvolueerd is. Vandaag heeft hun aanwezigheid eerder een symbolische en sociale functie dan een juridische rechtsgrond.

De subcommissie heeft zich eveneens over het voorstel gebogen dat de huwelijkskandidaten de vrijheid laat om al dan niet getuigen aan te wijzen.

Voor de weerslag van deze besprekingen verwijst de spreker naar het verslag van de werkzaamheden van de subcommissie dat als bijlage gaat.

II. — BESPREKING VAN DE ARTIKEL EN STEMMINGEN

Art. 1

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

*
* *

Het artikel wordt aangenomen met 9 tegen 1 stem en 2 onthoudingen.

Art. 2

Mevrouw Valérie Déom (PS) c.s. dient het globaal amendement nr. 5 in dat strekt tot de vervanging van de tekst van haar wetsvoorstel. (DOC 2165/004)

Mevrouw Déom, hoofdindienster, verduidelijkt dat het huwelijk een belangrijke symbolische functie behoudt en daadwerkelijk een vorm van maatschappelijke erkenning van die levensfase is. Bovendien kan de aanwezigheid van getuigen op dat ogenblik erg belangrijk zijn.

Toch moet worden erkend dat die aanwezigheid niet verplicht moet zijn. De toekomstige echtgenoten moeten daarover kunnen beslissen. De aanwezigheid van de

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a examiné cette proposition de loi au cours de ses réunions des 26 janvier et 3 février 2010.

I. — PRÉSENTATION DU RAPPORT DE LA SOUS-COMMISSION DROIT DE LA FAMILLE FAIT PAR MME SABIEN LAHAYE-BATTHEU

Mme Sabien Lahaye-Battheu (Open Vld) expose que la proposition de loi vise à éviter à certains mariés la difficile situation de ne pouvoir prendre que deux témoins; la proposition vise donc à leur donner la possibilité d'en prendre deux, trois ou quatre.

Il est apparu, lors de l'examen en sous-commission, que le rôle des témoins dans le cadre de la célébration du mariage a fortement évolué au cours des ans. À l'heure actuelle, leur présence a une fonction moins juridique que symbolique et sociale.

La sous-commission s'est également penchée sur la proposition visant à laisser aux candidats au mariage le choix de prendre ou non des témoins.

L'intervenante renvoie, pour les implications de ces discussions, au rapport ci-annexé des travaux de la sous-commission.

II. — DISCUSSION DES ARTICLES ET VOTES

Article 1er

Cet article ne fait l'objet d'aucune observation.

*
* *

L'article est adopté par 9 voix contre une et 2 abstentions.

Art. 2

Mme Valérie Déom (PS) et consorts présentent un amendement global (n° 5, DOC 2165/004), qui remplace le texte de la proposition de loi.

Mme Déom, auteur principal, précise que le mariage conserve une importante fonction symbolique et constitue effectivement une forme de reconnaissance sociale de cette étape de la vie. De plus, la présence de témoins peut être très importante à ce moment-là.

Il convient néanmoins de reconnaître que cette présence ne doit pas être une obligation. Les futurs époux doivent pouvoir en décider. Conférer un caractère

getuigen facultatief maken, zou sporen met een streven naar administratieve vereenvoudiging, waarbij tegelijk een ruime keuzevrijheid wordt gewaarborgd. Indien de trouwers er evenwel voor kiezen in tegenwoordigheid van getuigen te huwen, zullen zij er niet meer dan vier mogen aanwijzen. In dat geval moet van de aanwezige getuigen akte worden genomen. De artikelen 75 en 76 van het Burgerlijk Wetboek worden dienovereenkomstig gewijzigd.

Ten slotte wordt artikel 64 van het Burgerlijk Wetboek gewijzigd om de toekomstige echtgenoten in te lichten over de mogelijkheid om getuigen aan te wijzen en over het feit dat er ten hoogste vier mogen worden aangewezen.

Mevrouw Déom is van oordeel dat dit globaal amendement de weergave is van het compromis dat in de subcommissie Familierecht tot stand is gekomen.

Mevrouw Clotilde Nyssens (cdH) deelt mee dat de cdH-fractie dit compromisvoorstel zal steunen. Het lid meent dat dit voorstel geen aanleiding zal geven tot een stijging van de werklast van de ambtenaren van de burgerlijke stand aangezien er ook rekening moet worden gehouden met de huwelijksvieringen waarbij geen getuigen aanwezig zijn.

Het lid wijst erop dat de rol van de getuigen er oorspronkelijk in bestond het bewijs te leveren dat het huwelijk is gecelebreerd. Aangezien deze formaliteit vandaag juridisch gezien nog maar weinig nut heeft, is er geen bezwaar om deze vereiste facultatief te maken.

Mevrouw Sarah Smeyers (N-VA) zal tegen het compromisvoorstel stemmen. De N-VA-fractie pleit voor de afschaffing van getuigen bij een huwelijksvoltrekking.

Het compromisvoorstel daarentegen voert het aantal getuigen op tot 4. Het draagt dan ook helemaal niet bij tot een administratieve vereenvoudiging. De spreekster verwijst naar de werkzaamheden van de subcommissie Familierecht en betreurt de weinig consequente houding van haar leden in deze aangelegenheid.

De heer Raf Terwingen (CD&V) benadrukt dat dit compromisvoorstel in het verlengde ligt van de afschaffing van de getuigenvereiste voor de geboorteakten en de overlijdensakten. Daarnaast houdt het ook rekening met de symbolische waarde van de getuigen door hun aanwezigheid facultatief te maken. Hij merkt op dat de juridische rol van de getuigen in deze met de jaren en door de professionalisering van de burgerlijke stand verdwenen is.

Het is de bedoeling om te komen tot de vereenvoudiging van de burgerlijke stand. Dit compromisvoorstel dat hiervan in het verlengde ligt, is dan ook consequent in dit streven.

facultatif à la présence des témoins s'inscrirait dans un esprit de simplification administrative tout en garantissant une liberté de choix plus large. Toutefois, si les candidats au mariage choisissent de se marier en présence de témoins, ils ne pourront pas en désigner plus que quatre. Dans ce cas, les témoins présents devront être actés. Les articles 75 et 76 sont donc modifiés en conséquence.

Enfin, afin que le caractère facultatif du recours à des témoins ainsi que la possibilité d'en désigner quatre au maximum soient portés à la connaissance des futur époux, l'article 64 du Code civil est modifié.

Mme Déom considère que cet amendement global est le reflet du compromis qui a été atteint au sein de la sous-commission Droit de la famille.

Mme Clotilde Nyssens (cdH) indique que le groupe cd-H soutiendra cette proposition de compromis. Le membre estime que cette proposition n'entraînera pas d'augmentation de la charge de travail pour les officiers de l'état civil dès lors qu'il faut également tenir compte des célébrations de mariage sans témoin.

Le membre souligne que le rôle des témoins consistait initialement à attester que le mariage avait été célébré. Dès lors que cette formalité n'a plus guère de sens aujourd'hui d'un point de vue juridique, rien ne s'oppose à rendre cette formalité facultative.

Mme Sarah Smeyers (N-VA) votera contre la proposition de compromis. Le groupe N-VA plaide pour la suppression des témoins lors de la célébration du mariage.

En revanche, la proposition de compromis porte le nombre de témoins à quatre et ne contribue dès lors aucunement à la simplification administrative. L'intervenante renvoie aux travaux de la sous-commission chargée du droit de la famille et déplore l'attitude peu conséquente de ses membres dans cette matière.

M. Raf Terwingen (CD&V) souligne que cette proposition de compromis se situe dans le prolongement de la suppression de l'obligation relative à la présence de témoins pour les actes de naissance et de décès. De plus, elle tient également compte de la valeur symbolique de la présence de témoins en la rendant facultative. Il fait observer que le rôle juridique des témoins à cet égard a disparu au fil des ans et en raison de la professionnalisation de l'état civil.

L'intention est d'aboutir à la simplification de l'état civil. Cette proposition de compromis, qui se situe dans son prolongement, est dès lors conséquente dans cet effort.

Tot slot stipt hij aan dat de symbolische waarde om getuigen te kiezen wanneer men hiertoe niet verplicht is groter is dan wanneer het een verplichting zou zijn.

De heer Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen!) betreurt dat de commissie haar kostbare tijd spendeert aan dergelijke voorstellen.

De vraag dient gesteld te worden of de huidige regeling aanleiding geeft tot problemen. Indien dit niet het geval is, ware het aangewezen er niet aan te raken.

Voorliggende regeling voert voor het huwelijkspaar vijf mogelijkheden in, daar waar er vroeger slechts één mogelijkheid was. Men kan hier dan ook bezwaarlijk spreken van een administratieve vereenvoudiging.

De heer Peter Logghe (VB) verwijst naar zijn amendement nr. 3 dat de verplichting om getuigen te hebben, opheft.

De heer Olivier Hamal (MR) deelt mee dat de MR-fractie zich aansluit bij het compromisvoorstel.

De heer Éric Libert (MR) stipt aan dat hoewel de bedenkingen van de heer Van Hecke hout snijden, hij het wetsvoorstel zal goedkeuren.

De vertegenwoordigster van de staatssecretaris voor Gezinsbeleid verduidelijkt dat er juridisch gezien geen reden meer is om de aanwezigheid van getuigen bij de burgerlijke huwelijksceremonie nog langer te vereisen. Zij benadrukt evenwel de symbolische waarde van de aanwezigheid van de getuigen.

Tot slot maakt zij de leden erop attent dat het aangegeven is te voorzien in een overgangsbepaling.

*

De commissie beslist dat amendement nr. 5 als basis van de bespreking zal dienen. Derhalve vervallen de amendementen nrs. 1 tot 4. Voor de bespreking van deze amendementen wordt verwezen naar het verslag uitgebracht door de subcommissie Familierecht dat als bijlage bij dit verslag gaat.

*

Het bij amendement nr. 5 voorgestelde artikel 2 luidt als volgt:

Artikel 64 van het Burgerlijk Wetboek, opgeheven bij de wet van 26 december 1891, opnieuw ingevoegd bij de wet van 4 mei 1999 en gewijzigd bij de wetten van 16 juli 2004 en 3 december 2005, wordt aangevuld met een § 5, luidende:

Enfin, il souligne que la valeur symbolique du choix de témoins est plus grande lorsque ce choix n'est pas obligatoire que lorsqu'il l'est.

M. Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen!) déplore que la commission consacre un temps précieux à de telles propositions.

Il faut se demander si la réglementation actuelle donne lieu à des problèmes. Si ce n'est pas le cas, il serait judicieux de ne pas la modifier.

La réglementation actuelle offre cinq possibilités aux futurs conjoints alors qu'ils n'en avaient qu'une seule auparavant. On peut dès lors difficilement parler de simplification administrative à cet égard.

M. Peter Logghe (VB) renvoie à son amendement n° 3, qui supprime l'obligation d'avoir des témoins.

M. Olivier Hamal (MR) fait savoir que le groupe MR se rallie à la proposition de compromis.

M. Éric Libert (MR) souligne que bien que les réserves de M. Van Hecke soient pertinentes, il approuvera la proposition de loi.

La représentante du secrétaire d'État à la Politique des familles précise que d'un point de vue juridique, il n'y a plus aucune raison d'exiger encore la présence de témoins lors de la cérémonie du mariage civil. Elle souligne toutefois la valeur symbolique de la présence des témoins.

Enfin, elle signale aux membres qu'il se recommande de prévoir une disposition transitoire.

*

La commission décide que l'amendement n° 5 servira de base à la discussion. Les amendements n°s 1 à 4 sont dès lors sans objet. Pour la discussion de ces amendements, il est renvoyé au rapport fait par la sous-commission Droit de la famille, qui est annexé au présent rapport.

*

L'article 2 proposé par l'amendement n°5 est rédigé comme suit:

L'article 64 du Code civil, abrogé par la loi du 26 décembre 1891, rétabli par la loi du 4 mai 1999 et modifié par les lois des 16 juillet 2004 et 3 décembre 2005, est complété par un § 5, rédigé comme suit:

“§ 5. Bij de aangifte van het huwelijk brengt de ambtenaar van de burgerlijke stand de toekomstige echtgenoten op de hoogte van de mogelijkheid een beroep te doen op ten hoogste vier getuigen.”

De heer Renaat Landuyt (sp.a) dient amendement nr. 6 in tot opheffing van het voorgestelde artikel. (DOC 52 2165/004)

Hij meent dat dit artikel overbodig is en alleen aanleiding zal geven tot verwarring.

*
* *

Het subamendement nr. 6 wordt verworpen met 10 tegen 2 stemmen en 1 onthouding.

Het artikel wordt aangenomen met 9 tegen 2 stemmen en 2 onthoudingen.

Art. 3 (nieuw)

Het bij amendement nr. 5 voorgestelde artikel 3 luidt als volgt:

In artikel 75, eerste lid, van hetzelfde Wetboek, vervangen bij de wet van 7 januari 1908 en gewijzigd bij de wetten van 4 mei 1999, 13 februari 2003 en 12 juli 2009, worden de woorden “in tegenwoordigheid van twee getuigen, bloedverwanten of geen bloedverwanten” vervangen door de woorden “eventueel in tegenwoordigheid van ten hoogste vier getuigen, bloedverwanten of geen bloedverwanten”.

De heer Renaat Landuyt (sp.a) dient amendement nr. 7 in tot opheffing van de woorden “ten hoogste vier” en de woorden “bloedverwanten of geen bloedverwanten”. (DOC 52 2165/004)

De spreker is van oordeel dat in deze de volledige vrijheid moet worden gelaten aan het huwelijkspaar. Voorts is het aangewezen om overbodige woorden op te heffen.

*
* *

Het subamendement nr. 7 wordt verworpen met 11 tegen 1 stem en 1 onthouding.

Het artikel wordt aangenomen met 9 tegen 3 stemmen en 1 onthouding.

Art. 4 (nieuw)

Het bij amendement nr. 5 voorgestelde artikel 4 luidt als volgt:

“§ 5. Lors de la déclaration de mariage, l’officier de l’état civil informe les futurs époux de la possibilité de recourir à la présence de quatre témoins au plus.”

M. Renaat Landuyt (sp.a) présente l’amendement n° 6 tendant à supprimer l’article proposé (DOC 52 2165/004).

Il estime que cet article est superflu et prêtera uniquement à confusion.

*
* *

Le sous-amendement n° 6 est rejeté par 10 voix contre 2 et une abstention.

L’article est adopté par 9 voix contre 2 et 2 abstentions.

Art. 3 (nouveau)

L’article 3 proposé par l’amendement n° 5 est rédigé comme suit:

Dans l’article 75, alinéa 1er, du même Code, remplacé par la loi du 7 janvier 1908, modifié par les lois du 4 mai 1999, du 13 février 2003 et du 12 juillet 2009, les mots “en présence de deux témoins, parents ou non parents,” sont remplacés par les mots “éventuellement en présence de quatre témoins au plus, parents ou non parents.”

M. Renaat Landuyt (sp.a) présente l’amendement n° 7 tendant à supprimer le mot “quatre” et les mots “au plus, parents ou non parents” (DOC 52 2165/004).

L’intervenant estime qu’en la matière, il faut laisser toute liberté au couple. Il est par ailleurs indiqué de supprimer les mots superflus.

*
* *

Le sous-amendement n° 7 est rejeté par 11 voix contre une et une abstention.

L’article est adopté par 9 voix contre 3 et une abstention.

Art. 4 (nouveau)

L’article 4 proposé par le biais de l’amendement n° 5 est rédigé comme suit:

In artikel 76, 9°, van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wet van 4 mei 1999, worden de woorden “De voornamen” vervangen door de woorden “In voorkomend geval, de voornamen”.

*
* *

Het artikel wordt aangenomen met 9 tegen 1 stem en 3 onthoudingen.

Art. 5 (nieuw)

Mevrouw Valérie Déom (PS) dient op haar amendement nr. 5 (DOC 52 2165/004) het subamendement nr. 8 in, tot invoeging van een nieuw artikel, luidende:

“Deze wet is van toepassing op de huwelijksaangiften die na de inwerkingtreding ervan worden gedaan. “.

*
* *

Het subamendement nr. 8 wordt aangenomen met 9 tegen 1 stem en 3 onthoudingen.

Opschrift

Het bij amendement nr. 5 voorgestelde nieuw opschrift luidt als volgt:

“Wetsvoorstel tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek, in verband met de getuigen bij het burgerlijk huwelijk”

Dit opschrift wordt aangenomen met 9 tegen 1 stem en 3 onthoudingen.

*

Het globaal amendement nr. 5, zoals gesubamendeerd, wordt aangenomen met 9 tegen 1 stem en 3 onthoudingen.

De amendementen nrs. 1 tot 4 zijn zonder voorwerp.

“À l'article 76, 9°, du même Code, modifié par la loi du 4 mai 1999, les mots “Les prénoms” sont remplacés par les mots “Le cas échéant, les prénoms.”.

*
* *

L'article est adopté par 9 voix contre une et 3 abstentions.

Art. 5 (nouveau)

Mme Valérie Déom (PS) présente un sous-amendement (n° 8 - DOC 52 2165/004) à son amendement n° 5, tendant à insérer un nouvel article rédigé comme suit:

“La présente loi s'applique aux déclarations de mariage faites après son entrée en vigueur.”.

*
* *

Le sous-amendement n° 8 est adopté par 9 voix contre une et 3 abstentions.

Intitulé

Le nouvel intitulé proposé par le biais de l'amendement n° 5 est rédigé comme suit:

“Proposition de loi modifiant le Code civil en ce qui concerne les témoins au mariage civil”

Cet intitulé est adopté par 9 voix contre une et 3 abstentions.

*

L'amendement global n° 5, ainsi sous-amendé, est adopté par 9 voix contre une et 3 abstentions.

Les amendements n°s 1 à 4 sont sans objet.

Het geheel van het wetsvoorstel, zoals geamendeerd, wordt aangenomen met 10 tegen 2 stemmen en 1 onthouding.

De rapporteur,

De voorzitter,

Sabien LAHAYE-BATTHEU

Sonja BECQ

Bepalingen die een uitvoeringsmaatregel vereisen (artikel 108, Grondwet):

nihil

L'ensemble de la proposition de loi, telle qu'elle a été amendée, est adopté par 10 voix contre 2 et une abstention.

La rapporteuse,

La présidente,

Sabien LAHAYE-BATTHEU

Sonja BECQ

Dispositions qui nécessitent une mesure d'exécution (article 108 de la Constitution):

néant

BIJLAGE

ANNEXE

VERSLAG

RAPPORT

NAMENS DE SUBCOMMISSIE FAMILIERECHT
UITGEBRACHT DOOR
MEVROUW **Sabien LAHAYE-BATTHEU**

FAIT AU NOM DE LA SOUS-COMMISSION "DROIT
DE LA FAMILLE" PAR
MME **Sabien LAHAYE-BATTHEU**

INHOUD

Blz.

- I. Inleidende uiteenzetting van mevrouw Valérie Déom,
indienster van het wetsvoorstel 10
- II. Artikelsgewijze bespreking..... 10

SOMMAIRE

Pages

- I. Exposé introductif de Mme Valérie Déom, auteur
de la proposition de loi 10
- II. Discussion des articles 10

**Samenstelling van de commissie op de datum van indiening van het verslag/
Composition de la commission à la date de dépôt du rapport**

Voorzitter/Président: Clotilde Nyssens

A. — Vaste leden / Titulaires:

CD&V	Raf Terwingen
MR	Marie-Christine Marghem
PS	Valérie Déom
Open Vld	Sabien Lahaye-Battheu
VB	Bert Schoofs
sp.a	Renaat Landuyt
Ecolo-Groen!	Fouad Lahssaini
cdH	Clotilde Nyssens
N-VA	Els De Rammelaere

B. — Plaatsvervangers / Suppléants:

Sonja Becq
Karine Lalieux
Carina Van Cauter
Peter Logghe
Maya Detiège
Stefaan Van Hecke
Marie-Martine Schyns
Sarah Smeyers

DAMES EN HEREN,

Uw subcommissie heeft dit wetsvoorstel besproken tijdens haar vergaderingen met gesloten deuren van 9 december 2009, 6 en 13 januari 2010.

I.— INLEIDENDE UITEENZETTING VAN MEVROUW VALÉRIE DÉOM, INDIENSTER VAN HET WETSVOORSTEL

Dit wetsvoorstel wil ervoor zorgen dat bepaalde trouwers niet langer in de lastige situatie verkeren dat zij slechts twee getuigen mogen kiezen; het strekt er dus toe hen de mogelijkheid te geven twee, drie of vier getuigen aan te wijzen.

II.— ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Artikel 1

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Art. 2

Dit artikel geeft het huwelijkspaar de mogelijkheid om twee tot vier getuigen aan te wijzen.

Een lid steunt dit initiatief. Het huwelijk behoudt een belangrijke symbolische functie en is inderdaad een manier om die stap in het leven sociaal erkend te zien. Daarbij kan de aanwezigheid van getuigen van groot belang zijn. Echter dient erkend te worden dat de aanwezigheid van getuigen geen verplichting moet zijn. De toekomstige echtgenoten moeten daar zelf over kunnen oordelen. Zoals de indienster in de schriftelijke toelichting bij haar wetsvoorstel aangeeft, heeft deze verplichting vooral een symbolische en sociale functie. Het niet verplicht maken van de aanwezigheid van getuigen is ook een vorm van administratieve vereenvoudiging. Het is zinloos om de huwelijkskandidaten te belasten met de aanwijzing van getuigen als zij dat zelf niet wensen. Dit vormt ook een overbodige administratieve belasting van de ambtenaar van de burgerlijke stand die hun identiteit moet opnemen.

Daartoe wordt amendement nr. 1 ingediend, dat de huwelijkskandidaten de vrijheid laat om al dan niet getuigen aan te wijzen. Ingeval zij opteren om te huwen met getuigen, dan kunnen zij er maximaal vier aanwijzen (amendement nr. 1 van de heer Raf Terwingen (CD&V), DOC 52 2165/002)

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre sous-commission a examiné cette proposition de loi au cours de ses réunions à huis clos des 9 décembre 2009, 6 et 13 janvier 2010.

I. — EXPOSÉ INTRODUCTIF DE MME VALÉRIE DÉOM, AUTEUR DE LA PROPOSITION DE LOI

Afin d'éviter à certains mariés la difficile situation de ne pouvoir prendre seulement que deux témoins, la proposition donne la possibilité d'en prendre deux, trois ou quatre.

II. — DISCUSSION DES ARTICLES

Article 1er

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

Art. 2

Cet article permet au couple de mariés de désigner de deux à quatre témoins.

Un membre soutient cette initiative. Le mariage conserve une importante fonction symbolique et constitue effectivement une forme de reconnaissance sociale de cette étape de la vie. De plus, la présence de témoins peut être très importante à ce moment-là. Il convient néanmoins de reconnaître que la présence de témoins ne doit pas être une obligation. Les futurs époux doivent pouvoir en décider. Ainsi que l'indique l'auteur dans les développements écrits, le mariage procède essentiellement d'une fonction symbolique et de reconnaissance sociale. Conférer un caractère facultatif à la présence des témoins s'inscrit en outre dans l'esprit de la simplification administrative. Il est insensé de contraindre les candidats au mariage à désigner des témoins s'ils ne le souhaitent pas. Il s'agit par ailleurs d'une formalité administrative superflue pour l'officier de l'État civil chargé d'enregistrer leur identité.

À cet effet, le membre présente un amendement tendant à laisser aux candidats au mariage la liberté de désigner ou non leurs témoins. S'ils choisissent de se marier en présence de témoins, ils ne pourront toutefois pas en désigner plus de quatre. (n° 1 de M. Raf Terwingen (CD&V), DOC 52 2165/002)

Een lid stelt vast dat het aantal kerkelijke huwelijken daalt waardoor de feestelijkheden rond het burgerlijk huwelijk aan belang winnen. Het wetsvoorstel is dan ook een goede zaak. Het huwelijk blijft een belangrijk moment. Wat het amendement nr. 1 betreft, vreest het lid evenwel dat met het afschaffen van de getuigen de symbolische waarde van het burgerlijk huwelijk daarentegen zal afnemen.

Een derde lid maakt eveneens enig voorbehoud. Dit wetsvoorstel en de hierop ingediende amendementen bieden de gelegenheid om de rol van de getuigen te evalueren. Waarom werd destijds deze vereiste ingevoerd? Welke functie heeft ze nu?

Een ander lid sluit zich aan bij de vorige spreker. Diende destijds de getuige beschouwd te worden als een echte “oog”getuige die formeel akte moet nemen van de opmaak van een burgerlijke akte of betrof het daarentegen een symbolische aanwezigheid?

De vertegenwoordigster van de Staatssecretaris voor Gezinsbeleid wijst er op dat tijdens de vorige legislatuur bij de bespreking van het wetsvoorstel (ingediend door Katrien Schryvers en Liesbeth Van der Auwera) tot wijziging van sommige bepalingen van het Burgerlijk Wetboek inzake het huwelijk, DOC 52 2324/001, de adviezen van VLABASS, de Dienst Burgerlijke Stand van de Stad Brussel en de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten, werden ingewonnen.¹ De VVSG heeft toen gesteld dat daar waar voor alle akten in de voorbije jaren het gebruik van getuigen werd afgeschaft (geboorte, overlijden) omdat dit enkel nog om ceremoniële tussenkomsten ging, het wetsvoorstel 51 2324/001 voorstelt om het aantal getuigen bij huwelijk uit te kunnen breiden. De VVSG was van oordeel dat dit geen logisch doortrekken is van een goede trend, en derhalve zeker niet overeenkomt met het goede uitgangspunt van administratieve vereenvoudiging.

De vertegenwoordigster stipt aan dat destijds ook werd opgeworpen dat er in de huwelijksakte slechts in een beperkte ruimte is voorzien voor de handtekeningen (het koppel, de getuigen, de ambtenaar van de burgerlijke stand) en dat daarenboven de ruimten voorzien voor de huwelijksvoltrekkingen vaak niet berekend zijn op een groot aantal aanwezigen (stel bijvoorbeeld dat een huwelijkspaar alle leden van een voetbalploeg als getuigen wenst).

Wat het amendement nr. 1 betreft, beaamt de spreker dat de getuigen werden afgeschaft bij de geboorten en overlijdensakten. Ze vestigt de aandacht van de

Un membre constate que le nombre de mariages religieux diminue, de sorte que les festivités autour du mariage civil gagnent en importance. La proposition de loi constitue dès lors une bonne initiative. Le mariage reste un moment important. En ce qui concerne l'amendement n° 1, le membre craint toutefois qu'en supprimant les témoins, on ne réduise en revanche la valeur symbolique du mariage civil.

Un troisième membre émet également quelques réserves. La proposition de loi à l'examen et les amendements présentés à celle-ci offrent l'occasion d'évaluer le rôle des témoins. Pourquoi cette exigence a-t-elle été instaurée à l'époque? Quelle fonction remplit-elle actuellement?

Un autre membre se rallie à l'intervenant précédent. À l'époque, le témoin devait-il être considéré comme un véritable témoin “oculaire” qui doit prendre formellement acte de l'établissement d'un acte civil ou sa présence était-elle au contraire symbolique?

La représentante du secrétaire d'État à la Politique des familles souligne qu'au cours de la législature précédente, lors de l'examen de la proposition de loi (déposée par Katrien Schryvers et Liesbeth Van der Auwera) modifiant certaines dispositions du Code civil en ce qui concerne le mariage, DOC 52 2324/001, on a demandé l'avis du VLAVABBS, du Service de l'état civil de la ville de Bruxelles et de la *Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten*.¹ La VVSG a souligné à l'époque que la proposition de loi 51 2324/001 propose de pouvoir augmenter le nombre de témoins lors du mariage, alors que le recours aux témoins a été supprimé ces dernières années pour tous les actes (naissance, décès), étant donné qu'il ne s'agissait plus que d'un cérémonial. La VVSG a estimé qu'il ne s'agit pas du prolongement logique d'une tendance positive et que cela ne correspond dès lors certainement pas à la philosophie judicieuse de la simplification administrative.

La représentante précise que l'on a également objecté à l'époque que l'acte de mariage ne prévoit qu'un espace limité pour les signatures (le couple, les témoins, l'officier de l'état civil) et qu'en outre, les locaux prévus pour les cérémonies de mariage ne sont souvent pas conçus en fonction de la présence d'un grand nombre de personnes (imaginons, par exemple, qu'un couple souhaite prendre tous les membres d'une équipe de football pour témoins).

En ce qui concerne l'amendement n° 1, l'intervenante confirme que le recours aux témoins a été supprimé lors des actes de naissance et de décès. Elle attire toutefois

¹ DOC 51 2324 concerne un vervalen wetsvoorstel; derhalve is geen verslag beschikbaar.

¹ Le DOC 51 2324 concerne une proposition caduque; par conséquent, aucun rapport n'est disponible.

leden er evenwel op dat bij een huwelijksvoltrekking de getuigen de vrije wilsovereenstemming, het geven van een toestemming tussen twee personen vaststellen.

De indienster van het wetsvoorstel stipt aan dat de aanwezigheid van getuigen bij een huwelijksvoltrekking door de eeuwen heen van een juridische betekenis, een vereiste omwille van de rechtzekerheid, verworpen is tot een symbolische betekenis. Zij meent dat de uitbreiding tot vier getuigen niet zoveel praktische problemen zal stellen.

Een vorige spreker merkt op dat in sommige gemeenten het gebruik van een gastenboek werd geïntroduceerd.

De indiener van het amendement beaamt de tendens van de systematische afschaffing van een te zware getuigenisverplichting bij de aktes van de burgerlijke stand. Hij herinnert eraan dat bij de verklaringen van wettelijke samenwoning evenmin getuigen vereist zijn. De spreker is overtuigd van de symbolische betekenis die de twee getuigen bij een huwelijksvoltrekking hebben. Het is evenwel belangrijk om een maximum aantal getuigen vast te leggen, zoniet gaat de symbolische waarde van dit belangrijk gebeuren teniet. Het is geenszins de bedoeling om van een huwelijksakte een handtekeningenboek te maken.

Een andere spreker is van oordeel dat gelet op het steeds toenemende sociale belang van het burgerlijk huwelijk het niet aangewezen is om de getuigenisverplichting bij een huwelijk af te schaffen.

De heer Peter Logghe (VB) licht vervolgens amendement nr. 3 (DOC 52 2165/003) toe, dat ertoe strekt het huidige aantal getuigen te behouden, maar hen niet langer te verplichten aanwezig te zijn. Aldus wordt voorkomen dat vier getuigen aanwezig zijn, wat ingaat tegen de huidige trend van administratieve vereenvoudiging, en dat gebruiken van het kerkelijk huwelijk als model worden genomen als men de scheiding van Kerk en Staat wil waarborgen.

De heer Renaat Landuyt (sp.a) licht amendement nr. 4 (DOC 52 2165/003) toe, dat ertoe strekt amendement nr. 1 van de heer Terwingen, dat een facultatieve aanwezigheid van de getuigen beoogt, eenvoudiger te formuleren. Het strekt er met name toe de woorden “ten minste twee en” en de woorden “bloedverwanten of geen bloedverwanten” weg te laten, zodat de toekomstige echtgenoten geen dan wel maximaal vier getuigen kunnen kiezen.

l'attention des membres sur le fait que lors de la célébration du mariage, les témoins constatent l'accord libre de deux volontés, le consentement entre deux personnes.

L'auteur de la proposition de loi souligne que la présence de témoins lors de la célébration du mariage, qui avait autrefois une signification juridique et qui constituait une exigence pour la sécurité juridique, a pris, au fil du temps, une signification symbolique. Elle estime que l'élargissement à quatre témoins ne posera pas trop de problèmes pratiques.

Un intervenant précédent fait observer que certaines communes ont adopté l'usage d'un livre d'hôtes.

L'auteur de l'amendement adhère à la tendance consistant à supprimer systématiquement l'obligation, trop pesante, de la présence de témoins pour les actes de l'état civil. Il rappelle que la présence de témoins n'est pas non plus requise pour les déclarations de cohabitation légale. L'auteur est convaincu de la signification symbolique de la présence des deux témoins lors de la célébration du mariage. Il estime toutefois qu'il importe de fixer un nombre maximum de témoins, faute de quoi cet acte important perdrait sa valeur symbolique. L'intention n'est nullement de transformer l'acte de mariage en un livre de signatures.

Un autre intervenant estime que, compte tenu de l'importance sociale croissante du mariage civil, il n'est pas souhaitable de supprimer l'obligation relative à la présence de témoins lors du mariage.

M. Peter Logghe (VB) expose ensuite l'amendement n°3 (DOC 52 2165/003) qui prévoit de maintenir le nombre actuel de témoins mais de rendre leur présence non obligatoire. Ce texte permet ainsi d'une part d'éviter la présence de quatre témoins, ce qui irait à l'encontre de la tendance actuelle à la simplification administrative et d'autre part de ne pas prendre le mariage religieux comme modèle de manière à garantir la séparation de l'Eglise et de l'État.

M. Renaat Landuyt (sp.a) expose l'amendement n°4 (DOC 52 2165/003) qui propose une formulation plus simple de l'amendement n°1 de M. Terwingen, qui prévoit la présence facultative des témoins. Les mots “en présence d'au moins deux témoins, ou de quatre au plus, parents ou non parents” seraient ainsi remplacés par les mots “en présence de quatre témoins au plus”, ce qui permettrait aux époux de choisir un nombre de témoins compris entre zéro et quatre personnes.

Een ander lid herinnert eraan dat de getuigenverklaring in 1984² werd afgeschaft voor de geboorteakten, en in 2006³ voor de overlijdensakten. Voorts onderstreept hij de praktische moeilijkheden die zullen rijzen als in de huwelijkszaal vier getuigen aanwezig zullen zijn, alsook de bijkomende werkdruk die daardoor kan ontstaan voor de ambtenaren van de burgerlijke stand.

De indienst van het wetsvoorstel pleit ervoor dat haar wetsvoorstel wordt behouden, en onderstreept dat het geen extra administratieve werkdruk zal meebrengen; de ambtenaar van de burgerlijke stand hoeft er immers alleen maar voor te zorgen dat op de huwelijksakte plaats is voor twee bijkomende handtekeningen, en ten hoogste twee e-mails méér te sturen, met name aan de eventuele bijkomende getuigen. Overigens verwijst zij naar een peiling van *Le Soir*, waaruit blijkt dat 64 % van de ondervraagden de getuigen wil behouden.

Een lid vraagt zich vervolgens af waarom men de verplichte aanwezigheid van de getuigen zou afschaffen, nu het burgerlijk huwelijk weer meer naar waarde wordt geschat.

Een tweede lid onderstreept dat het er niet om gaat de getuigen af te schaffen, maar wel de verplichting om er te hebben. Als de echtgenoten toch getuigen kiezen, heeft dit des te meer sentimentele waarde daar het niet verplicht is. Hij herinnert er voorts aan dat de initiële reden waarom men die verplichting in het leven heeft geroepen, de mogelijkheid was om de instemming van de echtgenoten te certificeren. Thans heeft die doelstelling geen rechtsgrond meer.

De vertegenwoordigster van de staatssecretaris voor Gezinbeleid erkent de symbolische waarde voor de echtgenoten om vier getuigen te kunnen kiezen en vindt dat het mogelijk zou kunnen zijn oplossingen te vinden voor de terughoudendheid in verband met de administratieve overlast van de voorgestelde maatregel. De staatssecretaris is daarentegen gekant tegen de afschaffing van de verplichte aanwezigheid van getuigen op het huwelijk, wat thans een maatregel van openbare orde is. De rol van de getuigen bestaat er immers in de vrije en vrijwillige instemming van de echtgenoten te certificeren.

Verscheidene leden antwoorden dat de aanwezigheid van de getuigen nochtans geen garantie is dat de instemming van de echtgenoten echt vrij is, met name

Un autre membre rappelle que la déclaration de témoins a été supprimée en 1984² pour la rédaction des actes de naissance et en 2006 pour les actes de décès³. Il souligne également les problèmes pratiques que pourrait poser la présence de quatre témoins dans la salle des mariages de la commune et la charge supplémentaire de travail que cela pourrait représenter pour les officiers d'état civil.

L'auteur de la proposition de loi plaide pour le maintien de sa proposition et souligne que celle-ci n'entraînera pas de surcharge administrative puisque l'officier de l'état civil devra se contenter de prévoir de la place pour deux signatures supplémentaires sur l'acte de mariage et d'envoyer deux courriels en plus aux éventuels témoins supplémentaires. Elle signale par ailleurs qu'un sondage du *Soir* démontrait que 64 % des personnes interrogées souhaitent le maintien des témoins.

Un membre demande ensuite les raisons pour lesquelles on supprimerait la présence obligatoire des témoins alors que l'on assiste aujourd'hui à une revalorisation du mariage civil.

Un deuxième membre souligne qu'il ne s'agit pas de supprimer les témoins mais bien de supprimer l'obligation d'en avoir. Le fait que les époux choisissent quand même des témoins prendrait d'autant plus de valeur sentimentale que cela n'est pas obligatoire. Il rappelle par ailleurs que la raison initiale pour laquelle on a créé cette obligation était le fait de pouvoir certifier le consentement des époux. Or, aujourd'hui, la portée juridique de cet objectif n'existe plus.

La représentante du secrétaire d'État à la Politique des familles reconnaît la valeur symbolique pour les époux de pouvoir choisir quatre témoins et estime qu'il pourrait être possible de trouver des solutions aux réticences exprimées concernant la surcharge administrative de la mesure proposée. Le secrétaire d'État s'oppose par contre à la suppression de l'obligation de présence de témoins au mariage qui constitue actuellement une mesure d'ordre public. En effet, le rôle des témoins est de vérifier le consentement libre et volontaire des époux.

Plusieurs membres répondent que la présence des témoins ne garantit pourtant pas que le consentement des époux est réellement libre, notamment en cas de

² Wet van 30 maart 1984 tot wijziging van de artikelen 55, 56 en 57 van het Burgerlijk Wetboek en 361 van het Strafwetboek.

³ Wet van 23 mei 2006 tot wijziging van de artikelen 78 en 79 van het Burgerlijk Wetboek betreffende de aangifte en de akten van overlijden

² Loi du 30 mars 1984 modifiant les articles 55, 56 et 57 du Code civil et 361 du Code pénal.

³ Loi du 23 mai 2006 modifiant les articles 78 et 79 du Code civil concernant la déclaration et les actes de décès.

bij schijnhuwelijken. Historisch is die verplichting veel-
eer ingesteld om vast te stellen dat er wel degelijk een
celebratie is geweest. Er is trouwens geen sanctie in
geval van valse getuigenis. Bovendien is de aanwezig-
heid van getuigen niet vereist voor een verklaring van
wettelijke samenwoning.

*De vertegenwoordigster van de staatssecretaris voor
Gezinbeleid* antwoordt dat de functie van de getuigen
bij een huwelijk met de tijd niet is veranderd. Hun rol is
het bewijs te leveren dat het huwelijk is gecelebreerd
en dat de ambtenaar van de burgerlijke stand wel de-
gelijk kennis heeft genomen van de instemming van de
echtgenoten.

De aanwezigheid van de getuigen maakt deel uit
van het *negotium* van de plechtige overeenkomst die
het huwelijk is, op dezelfde wijze als de ruchtbaarheid
in verband met de plechtigheid, die wordt verzekerd
doordat de celebratie plaatsheeft in een voor het pu-
blik toegankelijke ruimte. Gelet op het belang van het
huwelijk als juridische handeling, zou men de bij de wet
voorgeschreven vormen niet kunnen afschaffen en er
een eenvoudige overeenkomst van maken.

De spreekster voegt daaraan toe dat ingeval het hu-
welijk wordt vernietigd, het parket zou kunnen vragen
de getuigen onder ede te horen.

Een lid herinnert er ook aan dat, naast de affectieve
rol van de getuige die de sociale band tussen de echt-
genoten en hun omgeving bevestigt, niet uit het oog
mag worden verloren dat de huwelijksovereenkomst
een plechtige overeenkomst is waarbij sommige bij
wet vastgelegde vormvereisten in acht moeten worden
genomen.

Een tweede lid begrijpt dat men de plechtstatigheid
van de huwelijksovereenkomst wil behouden, maar on-
derstreept dat de rol van de getuigen louter formeel is
geworden, aangezien de officiële huwelijksafkondiging
is afgeschaft⁴. Voor het overige heeft hij geen weet van
vernietigde huwelijken waarbij de getuigen zouden zijn
ondervraagd.

De indienst van het wetsvoorstel merkt op dat deze
tekst er niet toe strekte een debat op gang te brengen
over de eventuele verantwoordelijkheid van de getuigen.
Vindt men evenwel dat zij onder ede zouden mogen
worden ondervraagd, dan moeten de betrokkenen over
die verantwoordelijkheid worden ingelicht.

⁴ Wet van 4 mei 1999 tot wijziging van een aantal bepalingen
betreffende het huwelijk.

mariage de complaisance. Historiquement, cette obli-
gation a plutôt été mise en place pour constater qu'une
célébration avait bien eu lieu. Il n'existe d'ailleurs pas
de sanction en cas de faux témoignage. De plus, la pré-
sence de témoins n'est pas requise pour une déclaration
de cohabitation légale.

*La représentante du secrétaire d'État à la Politique
des familles* répond que la fonction des témoins au
mariage n'a pas changé avec le temps. Leur rôle est
d'apporter la preuve que le mariage a été célébré et
que l'officier d'état civil a bien pris connaissance du
consentement des époux.

La présence des témoins fait partie du *negotium* du
contrat solennel que constitue le mariage, au même titre
que la publicité de la cérémonie, qui est assurée par le
fait que la célébration ait lieu dans un local accessible
au public. Etant donné l'importance du mariage en tant
qu'acte juridique, on ne pourrait supprimer les formes
prescrites par la loi et en faire un simple contrat.

L'intervenante ajoute qu'en cas d'annulation du
mariage, le Parquet pourrait demander d'entendre les
témoins sous serment.

Un membre rappelle également qu'au-delà du rôle
affectif du témoin qui atteste du lien social entre les
époux et l'entourage, il ne faut pas perdre de vue que
le contrat de mariage est un contrat solennel qui doit
respecter certaines formes prescrites par la loi.

Un deuxième membre comprend que l'on veuille gar-
der la solennité du contrat de mariage mais souligne que
le rôle des témoins est devenu purement formel depuis
que la publication des bans a été supprimée⁴. Il n'a du
reste pas connaissance de cas de mariage annulé où
les témoins auraient été interrogés.

L'auteur de la proposition de loi fait observer que le
présent texte n'avait pas pour objectif de lancer un débat
sur l'éventuelle responsabilité des témoins. Si toutefois,
on estime que ceux-ci pourraient être entendus sous
serment, il faut alors les informer de cette responsabilité.

⁴ Loi du 4 mai 1999 modifiant certaines dispositions relatives au
mariage,

Volgens *verscheidene andere leden* zijn de door de staatssecretaris gehanteerde argumenten niet overtuigend. De juridische analyse die het kabinet ervan maakt, is *de facto* immers al achterhaald. Aangezien de getuigen uit de intieme kring rond de echtgenoten worden gekozen, waarborgen zij in geen geval de vrije en vrijwillige instemming van die echtgenoten. Voorts zijn de getuigen geen beroepsmensen, en kunnen zij dus niet oordelen of wel degelijk voldaan is aan de vereisten om het huwelijk te mogen sluiten. Ook de openbaarheid van het huwelijk is geen steekhoudend argument, aangezien de ambtenaar van de burgerlijke stand in elk geval aanwezig is om het huwelijk vast te stellen.

Een lid voegt daaraan toe dat, zo men de huwelijksgetuigen tot meer verantwoordelijkheid wil bewegen, moet worden voorzien in een sanctie in geval van valse getuigenis. Toch moet erop worden toegezien dat op die manier geen lucratieve markt in het leven wordt geroepen tussen de huwelijkskandidaten en de mensen die bereid zijn de verantwoordelijkheid van getuige op zich te nemen.

De vertegenwoordigster van de staatssecretaris voor Gezinsbeleid herinnert er tot slot aan dat ook de staatssecretaris de symboolwaarde van de getuigen erkent aangezien hij het voorstel om het aantal getuigen van twee tot vier te verhogen niet ongenegen is.

Art. 3 (nieuw)

De heer Raf Terwingen (CD&V) dient amendement nr. 2 in tot aanvulling van de tekst met een nieuw artikel.

Het nieuwe artikel, luidt als volgt:

“Art. 3. In artikel 76, 9°, van het Burgerlijk Wetboek, gewijzigd bij de wet mei 1999 worden de woorden “De voornamen” vervangen door de woorden “In voorkomend geval, de voornamen.”.

De indiener verduidelijkt dat in het licht van het amendement dat de aanwezigheid van getuigen facultatief beoogt te maken, ook de verplichting tot aktering van de identiteit van de getuigen facultatief dient te worden gemaakt.

Om die reden verduidelijkt dit amendement dat enkel ingeval er getuigen zijn (“in voorkomend geval”), de ambtenaar van de burgerlijke stand hun identiteit en verwantschapsband in de huwelijksakte opneemt.

Plusieurs autres membres estiment que les arguments développés par la représentante du secrétaire d'État ne sont pas convaincants. En effet, l'analyse juridique donnée par le cabinet est dépassée par les faits. Etant donné le fait que les témoins sont choisis dans l'entourage proche des époux, ils ne garantissent de toute façon pas le consentement libre et volontaire des époux. Ils ne sont en outre pas des professionnels et ne peuvent donc pas juger si les éléments constitutifs de l'acte de mariage sont bien réunis. Le fait que le mariage soit public est également un argument bancal puisque l'officier d'état civil est de toute façon présent pour constater le mariage.

Un membre ajoute que si l'on veut renforcer la responsabilité des témoins au mariage, il faut alors prévoir une sanction en cas de faux témoignage. Il faut cependant prendre garde à ne pas créer ainsi un marché lucratif entre les candidats au mariage et les personnes prêtes à endosser la responsabilité de témoin.

La représentante du secrétaire d'État à la Politique des familles rappelle enfin que le secrétaire d'État reconnaît également la valeur symbolique des témoins puisqu'il s'est déclaré favorable à la proposition d'augmenter le nombre de témoins de deux à quatre personnes.

Art. 3 (nouveau)

M. Raf Terwingen (CD&V) présente l'amendement n° 2 tendant à ajouter un nouvel article.

Ce nouvel article s'énonce comme suit:

“Art. 3. Dans l'article 76, 9°, du Code civil, modifié par la loi du 4 mai 1999, les mots “Les prénoms” sont remplacés par les mots “Le cas échéant, les prénoms.”.

L'auteur indique qu'à la suite de l'amendement tendant à rendre facultative la présence de témoins, l'obligation d'acter l'identité des témoins doit également être rendue facultative.

C'est pourquoi son amendement précise que ce n'est que s'il y a des témoins (“le cas échéant”) que le fonctionnaire de l'état civil indiquera leur identité et leur lien de parenté dans l'acte de mariage.

De indienster van het voorstel vraagt met aandrang dat de verificatie van de identiteit van de getuigen verplicht blijft, ook als zou de aanwezigheid van getuigen facultatief worden gemaakt.

*
* *

De subcommissie stelt vast dat de bespreking van het wetsvoorstel is afgehandeld en zendt de teksten bijgevolg over aan de commissie voor de Justitie.

De rapporteur,

Sabien
LAHAYE-BATTHEU

De voorzitter,

Clotilde
NYSSSENS

L'auteur de la proposition insiste pour que la vérification de l'identité des témoins reste obligatoire, quand bien même la présence de témoins serait rendue facultative.

*
* *

La sous-commission constate que la discussion de la proposition de loi est terminée et transmet dès lors les textes à la commission de la Justice.

Le rapporteur,

Sabien
LAHAYE-BATTHEU

La présidente,

Clotilde
NYSSSENS